hun plichten vervullen om den zeevaarders het licht als een baken, een sein, een waarschuwing, een geruststelling, een vreugde te doen zijn. . . .

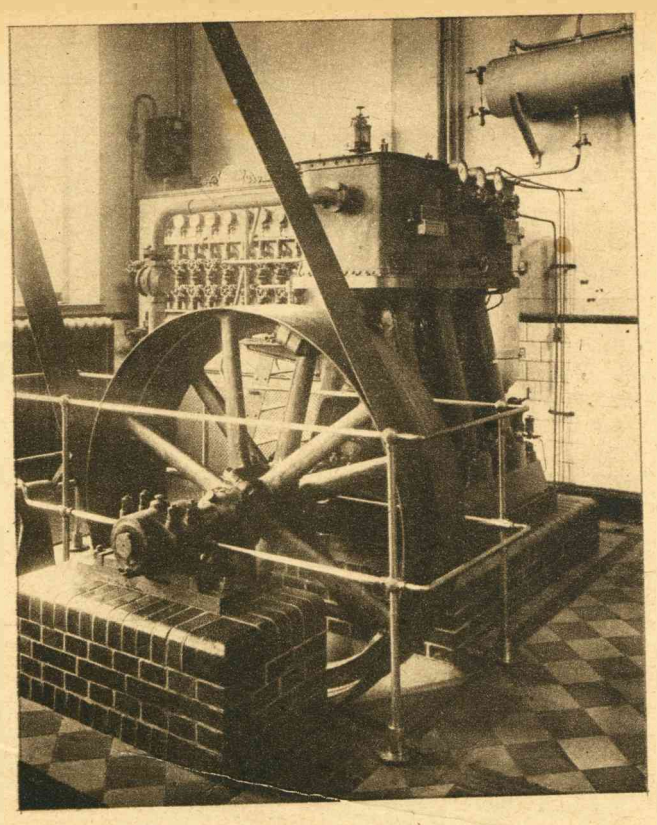
Evenals de lichtschepen zijn ook de boeien zwaar verankerd. En toch gebeurt het soms nog wel, bij zeer zwaar weer, dat lichtschepen of boeien losslaan en in het versperde gebied komen. Wat èn voor henzelf noodlottig èn een gevaar voor de scheepvaart kan zijn. Passeerende schepen, die dit volgens hun opmetingen constateeren, rapporteeren dit onmiddellijk ter bevoegder plaatse (marine-directie), waarna onmiddellijk maatregelen genomen worden tot goede herplaatsing door uitzending van stoomschepen. Waarmee soms eenige dagen van moeitevol en gevaarlijk zoeken gemoeid zijn!

***

De lichtvoorziening van lichtschepen en boeien, die zoover uit den vasten wal liggen en niet zoo gemakkelijk bereikbaar zijn, heeft hare eigene eischen. Resultaten van uitgebreide proefnemingen, van jaren experimenteeren, in andere landen en niet minder aan ons eigen Proefstation voor de kustverlichting, zijn er in toepassing gebracht. Het is vooral de aanwending van het „Blaugas", dat voor deze lichtvoorziening van groote beteekenis is geweest. Blaugas (naar den uitvinder: Blau) is een *vloeibaar* lichtgas, dat niet uit kolen, doch uit olie wordt gestookt. Het principe der bereiding komt in groote trekken hierop neer, dat het uit olie gestookte gas onder een druk van 120 atmosfeeren komt, waarbij door middel van een zg. rectificatieapparaat de bij dien druk nog gasvormige licht-koolwaterstoffen, zoowel als de bij lagen druk vloeibare koolwaterstoffen worden uitgescheiden. Het dan overblijvende grootendeels vloeibare „Blau-gas" wordt vervolgens in cylinders verzameld en is dan voor vervoer en verbranding gereed.

Ons land is op dit punt van lichtvoorziening onder de eersten geweest. Te Hoek van Holland is sinds enkele jaren zulk een „Blau-gas"-fabriek in werking, waarmee de vele lichten, die niet gemakkelijk bereikbaar zijn, langs de kust en voor de zeegaten, voorzien worden.

De groote beteekenis van het Blaugas ligt, naast het lichtgevend vermogen, in de zeer compacte ruimte, welke het uit den aard der zaak in vloeibaren staat kan innemen, waardoor het gemakkelijk vervoerd kan worden. Bovendien is het warmtegevend vermogen van dit gas na expansie, bij minder druk dus, zeer groot, zoodat het verbruik per kaars heel gering is. Daar de boei-lichamen tot op 6 Atmosf. druk gevuld worden en 10 M³. inhoud hebben, bevatten zij

Blaugas-compresser en gasschakelbord.

in gevulden toestand 60 M³. gas, waarmede zij een zeer langen tijd branden kunnen. Waar het licht niet doorloopend brandt (7 sec. aan, 3 sec. uit, nacht en dag door, dus ruim $^2/_3$ brandtijd) is het verbruik per uur 12 Liter. Zoo'n boeivulling is dus globaal voldoende voor 3 à 4 maanden brandduur!

Die periode is in de tegenwoordige omstandigheden (in normale tijden gaat de lichtvoorziening van de zee niet zóó ver van honk) een factor van beteekenis.

Want nóg eischen de tien lichtpunten (boeien en schepen) een vrijwel onafgebroken voorzieningsdienst. Dank zij ook het vervoer in cylinders van Blau-gas, dat geen speciaal-gebouwde schepen met gas-reservoirs eischt, kunnen daarvoor gewone zeewaardige stoomschepen dienst doen. Doch zoowel de afstand als de tegenwoordige omstandigheden brengen mee, dat met zulk een gas-vulling soms eenige dagen gemoeid zijn! En hoeveel bezwaren geeft dikwijls een woelige, stormachtige zee vóór er contact gekregen is met de boei, die onder die omstandigheden gevuld moet worden!

Zijn ook deze menschen, zooals vele anderen van ons loodswezen, niet de stille bescheiden helden, die onder alle omstandigheden hun plicht doen?

De Blau-gasfabriek voor de kustverlichting te Hoek van Holland.

In het magazijn der Blau-gasfabriek: cylinders met vloeibaar Blaugas.

„Het licht brandt niet constant, (schreven we boven), doch met flikkeringen". Het is geen zuinigheidsmaatregel, zooals men wellicht geneigd zou zijn te denken, doch ter onderscheiding van andere, dóórbrandende, scheepslichten.

Intusschen maakt dit verduisterings-principe een uiterst nauwkeurig-werkend mechaniek noodig in het inwendige van de lantaarn. Wij zouden voor dit artikel al te technisch worden, wanneer wij daarvan een uiteenzetting zouden geven.

Het is een stukje nauwkeurig werk, een werk als van een fijnen motor, met automatische kleplichting en -sluiting, zoo prachtig functionneerend en zoo zuiver afgesteld, dat men zich met verwondering afvraagt, hoe dit op zoo'n boei, *in volle zee*, standhoudt. . . . Trouwens, hoe stoer en toch fijn, hoe stevig en toch niet plomp is zoo'n boei in haar geheel, met haar zuivere, onzichtbare mechaniek, met haar teere, kleine lichtkousje van 35 kaars, met haar lens, welke de ster e tot 275 kaars verhoogt! Hoe mooi is zulk een constructie, welke erop berekend is, dat het licht blijft branden, terwijl aldoor de boei-aan-haar-anker stoot en rukt, deint en stampt en slingert, terwijl de golven er overheen bruisen en schuimen, blijft branden, regelmatig-flikkerend, met vrijwel constante sterkte, als een wegwijzer de donkerte in, richtinggevend over de smalle strook veilig water. . .

***

Dat de lichtvoorziening in deze tijden haar typische moeilijkheden heeft, zooals elke tak van nijverheid, elk bedrijf, elk dienstvak, het behoeft nauwelijks gezegd. Het is zeker geen geringe verdienste van den Verlichtings-Dienst, dat al die moeilijkheden overwonnen zijn en dat de verlichting aldoor ontstoken kan blijven. Ook in dit opzicht heeft men zich ten onzent onafhankelijk van het buitenland kunnen maken.

Alle herstellingen aan de boeilantaarns geschieden in de werkplaatsen van het Proefstation van de Kustverlichting te Scheveningen, zoowel de gewone reparatie aan een beschadigd uiterlijk als het vernieuwen der fijnste mechaniek-onderdeelen.

Dank zij dezen goed verzorgden tak van dienst is de nauwe vaargeul althans bevaarbaar!

Aan den marine-staf en aan den Chef van den Technischen Dienst der Kustverlichting zijn wij tenslotte dank verschuldigd voor hun toestemming en de ons verleende medewerking op onzen tocht.

C. V. Jr.

GRATIS BOEKEN OF PLATEN

De vele blijken van belangstelling in „Panorama" welke wij ondervonden ook door rechtstreeksche aanvragen van particulieren, deden bij ons de vraag rijzen of het aantal lezers met medewerking van de tegenwoordige abonné's nog niet aanmerkelijk zou zijn uit te breiden. Wij houden er ons van overtuigd, dat zij, die thans op „Panorama" geabonneerd zijn, 't hunne ertoe zullen willen bijdragen aan den lezerskring van „Panorama" een nog grootere uitbreiding te geven. Dat hun aanbeveling van meer waarde is dan circulaires, colportage of dergelijke middelen, hebben wij meermalen ondervonden. Om nu alle abonné's of hun huisgenooten daartoe aan te sporen, meenden wij daarvoor een belooning, in den vorm van een boekwerk of een plaat naar keuze, uit een daarvoor saamgestelde lijst, beschikbaar te moeten stellen.

Zij die ons de namen en adressen van 5 abonné's opgeven voor minstens een jaar — aan welke adressen bij vooruitbetaling zal beschikt worden over f 3.60 per abonnement, zijnde het bedrag voor een halfjaar, tegemoetkoming voor porto en emballage inbegrepen — hebben recht op een boekwerk of een plaat. Voor hen die 10 of meer abonné's op deze zelfde conditie aanbrengen, stellen wij twee boekwerken of twee platen beschikbaar.

„Panorama", dat, zoowel wat afbeeldingen, lectuur als actualiteiten betreft, „steeds in alles vooraan is", moet en kan onder ieders aandacht worden gebracht.

Onder de eerste honderd inzenders van ingevulde biljetten van 5 abonnementen, zullen wij, nadat het abonnementsgeld is ingekomen, bovendien eenige groote platen verloten, en onder de eerste honderd inzenders van biljetten van 10 abonnementen en meer, onder dezelfde condities, eenige platen in fraaie lijsten gezet.

Abonné's, die op bovenomschreven wijze willen trachten aan de uitbreiding van den lezerskring van „Panorama" mede te werken, worden verzocht daarvan mededeeling te doen, waarna wij een aantal inteekenbiljetten, benevens een opgave van boeken die als belooning worden beschikbaar gesteld, franco zullen toezenden.

Leiden. A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.